

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2019. gada 19. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Eiropas maksājuma rīkojuma procedūra – Regula (EK) Nr. 1896/2006 – Papildu dokumentu iesniegšana, lai pamatotu prasījumu – Negodīgi noteikumi patērētāju līgumos – Direktīva 93/13/EEK – Pārbaude tiesā, kas izskata pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam

Apvienotajās lietās C-453/18 un C-494/18

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Juzgado de Primera Instancia n° 11 de Vigo* (Vigo pirmās instances tiesa Nr. 11, Spānija) un *Juzgado de Primera Instancia n° 20 de Barcelona* (Barselonas pirmās instances tiesa Nr. 20, Spānija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2018. gada 28. jūnijā un 17. jūlijā un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2018. gada 11. un 27. jūlijā, tiesvedībās

Bondora AS

pret

Carlos V. C. (C-453/18),

XY (C-494/18),

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un N. Jēskinsens [*N. Jääskinen*],

ģenerālvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Spānijas valdības vārdā – *M. García-Valdecasas Dorrego*, pārstāve,
- Latvijas valdības vārdā – I. Kucina un V. Soņeca, pārstāves,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Fehér* un *Z. Wagner*, pārstāvji,
- Eiropas Parlamenta vārdā – *S. Alonso de León* un *T. Lukácsi*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

– Eiropas Savienības Padomes vārdā – *J. Monteiro*, kā arī *S. Petrova Cerchia* un *H. Marcos Fraile*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *J. Baquero Cruz* un *N. Ruiz García*, kā arī *M. Heller*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2019. gada 31. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 6. panta 1. punktu un 7. panta 1. punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1896/2006 (2006. gada 12. decembris), ar ko izveido Eiropas maksājuma rikojuma procedūru (OV 2006, L 399, 1. lpp.), 7. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 38. pantu, kā arī par Regulas Nr. 1896/2006 spēkā esamību.
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar divām Eiropas maksājuma rikojuma procedūrām, ko *Bondora AS* ierosinājusi, pirmkārt, pret *Carlos V. C.* un, otrkārt, pret XY saistībā ar šīs sabiedrības prasījumu piedziņu, kuri izriet no aizdevuma līgumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 93/13

- 3 Direktīvas 93/13 1. pantā ir noteikts:

“1. Šīs direktīvas mērķis ir saskaņot [tuvināt] dalībvalstu normatīvus un administratīvus aktus, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem līgumos, ko slēdz starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju.

2. Šī direktīva neattiecas uz līguma noteikumiem, kas ietver obligātas tiesību normas un to starptautisko konvenciju principus vai noteikumus, kam ir pievienojušās dalībvalstis vai Kopiena, īpaši transporta jomā.”

- 4 Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 1. punktu:

“Līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja, pretēji prasībai pēc godprātības, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam.”

- 5 Minētās direktīvas 6. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un, ka līgums pie tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgiem noteikumiem.

[..]”

6 Šīs pašas direktīvas 7. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos.

2. Šā panta 1. punktā minētie līdzekļi ietver noteikumus, saskaņā ar kuriem personas vai iestādes, kurām atbilstoši valsts tiesībām ir likumīgas intereses patērētāju aizsardzībā, var saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem iesniegt prasību tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs, lai panāktu lēmumu par to, vai līguma noteikumi, kas sastādīti vispārējai izmantošanai, ir negodīgi, un lai minētās personas vai iestādes varētu piemērot atbilstošus un efektīvus līdzekļus šo noteikumu ilgstošas izmantošanas novēršanai.

[..]”

Regula Nr. 1896/2006

7 Regulas Nr. 1896/2006 9., 13., 14. un 29. apsvērums ir formulēti šādi:

“(9) Šīs regulas mērķis ir vienkāršot, paātrināt un samazināt tiesāšanās izdevumus pārrobežu lietās attiecībā uz neapstrīdētiem finanšu prasījumiem, izveidojot Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru, un atļaut Eiropas maksājumu rīkojumu brīvu apriti dalībvalstīs, nosakot minimālos standartus, kuru ievērošana padara nevajadzīgu jebkādu starpposma procesu pirms atzīšanas un izpildes dalībvalstī, kurā iesniegta izpildes prasība.

[..]

(13) Pieteikumā Eiropas maksājuma rīkojumam prasītājam būtu jānodrošina informācija, kas ir pietiekama, lai skaidri noteiktu un pamatotu prasījumu, lai dotu iespēju atbildētājam, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, izvēlēties vai nu prasījumu apstrīdēt, vai atstāt to neapstrīdētu.

(14) Šajā sakarā prasītājam vajadzētu būt pienākumam iekļaut to pierādījumu aprakstu, ar kuriem pamato prasījumu. Šajā nolūkā pieteikuma veidlapā būtu jāiekļauj maksimāli izsmēļošs saraksts ar pierādījumu veidiem, ko parasti uzrāda, pamatojot finanšu prasījumus.

[..]

(29) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, izveidot vienotu ātru un efektīvu mehānismu, lai visā Eiropas Savienībā atgūtu neapstrīdētus finanšu prasījumus, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šīs regulas mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas limenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.”

8 Šīs regulas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Šīs regulas mērķis ir:

a) vienkāršot, paātrināt un samazināt tiesāšanās izdevumus pārrobežu lietās attiecībā uz neapstrīdētiem finanšu prasījumiem, izveidojot Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru.”

9 Regulas Nr. 1896/2006 2. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šī regula attiecas uz pārrobežu civillietām un komercietām neatkarīgi no tiesas iestādes vai tribunāla būtības. [..]”

10 Saskaņā ar šīs regulas 3. panta 1. punktu:

“Šajā regulā pārrobežu lieta ir lieta, kurā vismaz vienai no pusēm ir domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta dalībvalstī, kas nav prasību saņēmušās tiesas atrašanās dalībvalsts.”

11 Minētās regulas 5. pantā ir paredzēts:

“Šajā regulā lieto šādas definīcijas:

[..]

3. “tiesa” nozīmē jebkuru iestādi dalībvalstī, kurai ir kompetence attiecībā uz Eiropas maksājuma rīkojumu vai jebkuriem citiem saistītiem jautājumiem;

4. “izcelsmes tiesa” nozīmē tiesu, kura izdod Eiropas maksājuma rīkojumu.”

12 Šīs pašas regulas 7. pantā ir paredzēts:

“1. Pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam iesniedz, izmantojot A standarta veidlapu, kā noteikts I pielikumā.

2. Pieteikumā norāda:

a) vārdus/nosaukumus un adreses – pusēm un, vajadzības gadījumā, pušu pārstāvjiem un tiesai, kurā pieteikumu iesniedz;

b) prasījuma apjomu, tostarp kapitālu un, vajadzības gadījumā, procentus, līgumsodus un izmaksas;

c) ja prasījuma summai ir pieprasīti procenti, procentu likmi un laikposmu, par kuru šie procenti prasīti, ja vien ar likumu noteiktā likme nav automātiski pievienota kapitālam atbilstīgi izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem;

d) prasības iesniegšanas iemeslu, tostarp to apstākļu aprakstu, kas ir prasījuma pamatā, un, vajadzības gadījumā, prasītājiem procentiem;

e) to pierādījumu aprakstu, kas pamato prasījumu;

f) jurisdikcijas pamatus;

un

g) lietas pārrobežu būtību 3. panta nozīmē.

[..]”

13 Saskaņā ar Regulas Nr. 1896/2006 8. pantu:

“Tiesa, kas saņēmusi pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam, pēc iespējas ātrāk un, pamatojoties uz pieteikuma veidlapu, pārbauda, vai 2., 3., 4., 6. un 7. pantā noteiktās prasības ir izpildītas un vai prasījums šķiet pamatots un pieņemams. Šī izskatīšana var notikt automatizētas procedūras veidā.”

14 Šīs regulas 9. pantā ir noteikts:

“1. Ja nav izpildītas 7. pantā paredzētās prasības un ja vien prasījums nav skaidri nepamatots un nepieņemams, tiesa dod prasītājam iespēju papildināt vai labot pieteikumu. Tiesa izmanto B standarta veidlapu, kā noteikts II pielikumā.

2. Ja tiesa lūdz prasītājam papildināt vai labot pieteikumu, tā nosaka apstākļiem atbilstīgu termiņu. Tiesa var pēc saviem ieskatiem šo termiņu pagarināt.”

15 Minētās regulas 12. pantā “Eiropas maksājuma rīkojuma izdošana” ir paredzēts:

“1. Ja 8. pantā minētās prasības ir izpildītas, tiesa pēc iespējas ātrāk un parasti 30 dienu laikā no brīža, kad iesniegts pieteikums Eiropas maksājuma rīkojumam, to izdod, izmantojot E standarta veidlapu, kā noteikts V pielikumā.

30 dienu laikposms neietver laiku, ko prasītājs pavadījis, papildinot, labojot vai grozot pieteikumu.

2. Eiropas maksājuma rīkojumu izdod kopā ar pieteikumu veidlapas kopiju. Tajā neietver informāciju, ko prasītājs sniedzis saskaņā ar A veidlapas 1. un 2. papildinājumu.

3. Eiropas maksājuma rīkojumā atbildētājam iesaka šādas iespējas:

a) samaksāt prasītājam rīkojumā norādīto summu;

vai

b) iebilst pret rīkojumu, iesniedzot izcelsmes tiesā paziņojumu par iebildumu, kas jānosūta 30 dienu laikā pēc tam, kad rīkojums viņam piegādāts.

4. Eiropas maksājuma rīkojumā atbildētāju informē, ka:

a) rīkojums izdots, balstoties vienīgi uz prasītāja sniegto informāciju, un tiesa to nav pārbaudījusi;

b) rīkojums kļūs izpildāms, ja vien tiesā netiks iesniegts paziņojums par iebildumu saskaņā ar 16. pantu;

c) ja tiks iesniegts paziņojums par iebildumu, tiesvedība turpināsies izcelsmes dalībvalsts kompetentajās tiesās atbilstīgi parasta civilprocesa noteikumiem, ja vien prasītājs nav skaidri lūdzis tādā gadījumā tiesvedību izbeigt.

5. Tiesa nodrošina, ka rīkojumu piegādā atbildētājam saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ievērojot minimālos standartus, kas noteikti 13., 14. un 15. pantā.”

16 Šīs pašas regulas 16. pants ir formulēts šādi:

“1. Atbildētājs var iesniegt paziņojumu par iebildumu pret Eiropas maksājuma rīkojumu izcelsmes tiesā, izmantojot F standarta veidlapu, kā noteikts VI pielikumā, ko viņam piegādā kopā ar Eiropas maksājuma rīkojumu.

2. Paziņojumu par iebildumu nosūta 30 dienu laikā pēc rīkojuma piegādes atbildētājam.

3. Atbildētājs paziņojumā par iebildumu norāda, ka viņš apstrīd prasījumu, bez pienākuma izskaidrot iemeslus.

[..]”

- 17 Saskaņā ar Regulas Nr. 1896/2006 I pielikuma A veidlapas 11. punktu vajadzības gadījumā var tikt pievienoti paziņojumi un papildu informācija.

Spānijas tiesības

- 18 2000. gada 7. janvāra *Ley 1/2000, de Enjuiciamiento Civil* (Likums 1/2000 par Civilprocesa kodeksu, 2000. gada 8. janvāra *BOE* Nr. 7, 575. lpp.) (turpmāk tekstā – “*LEC*”) divdesmit trešā noteikuma, ar ko ir ieviesti pasākumi Regulas Nr. 1896/2006 piemērošanai Spānijā, 2. un 11. punktā ir noteikts:

“2. Pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam iesniedz, aizpildot A standarta veidlapu, kas ir Regulas Nr. 1896/2006 I pielikumā, un nav jāiesniedz nekāda cita dokumentācija, kas attiecīgā gadījumā netiks pieņemta.

[..]

11. Procesuālus jautājumus par Eiropas maksājuma rīkojuma izdošanu, kas nav paredzēti Regulā Nr. 1896/2006, reglamentē [*LEC*] noteikumi par maksājuma rīkojuma procedūru.”

- 19 *LEC* 815. panta 4. punktā ir noteikts:

“Ja prasījums ir balstīts uz līgumu, kuru ar patērētāju vai lietotāju ir noslēdzis uzņēmējs, pārdevējs vai piegādātājs, *Letrado de la Administración de Justicia* pirms maksājuma rīkojuma izdošanas informē par to tiesu, lai tā var izvērtēt noteikuma, kurš ir pieteikuma pamatā vai kurā ir noteikta maksājamā summa, iespējamo negodīgumu.

Tiesa pēc savas ierosmes pārbauda, vai kādu no noteikumiem, kuri ir pieteikuma pamatā vai kuros ir noteikta maksājamā summa, var uzskatīt par negodīgu. Ja tā uzskata, ka kādu no noteikumiem var kvalificēt kā negodīgu, tā uzklausa puses piecu dienu laikā. Pēc to uzklaušanās tā atrisina lietu un izdod rīkojumu piecu nākamo dienu laikā. Minētajā procedūrā nav nepieciešama nedz advokāta, nedz prokuratora iesaistīšanās.

Ja kāds no līguma noteikumiem tiek uzskatīts par negodīgu, izdodot rīkojumu, ir jānosaka, kādas ir šī negodīguma sekas, vai nu lemjot, ka prasījums ir nepamatots, vai turpinot procedūru, nepiemērojot par negodīgiem uzskatītos noteikumus.

Ja tiesa nekonstatē negodīgu noteikumu esamību, tā to paziņo un tiesas sekretārs izdod rīkojumu attiecībā uz parādniestu saskaņā ar 1. punktā paredzētajiem noteikumiem.

Katrā ziņā pieņemtais nolēmums ir tieši pārsūdzams.”

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-453/18

- 20 *Bondora* ar patērētāju *V. C.* noslēdza aizdevuma līgumu par summu 755,27 EUR. 2018. gada 21. martā šī sabiedrība iesniedzējtiesā iesniedza pieteikumu par Eiropas maksājuma rīkojuma izdošanu pret *V. C.*
- 21 Uzskatīdama, ka prasījums ir pamatots ar aizdevuma līgumu, ko ar patērētāju noslēdzis pārdevējs vai piegādātājs, atbilstoši *LEC* 815. panta 4. punktam iesniedzējtiesa lūdza *Bondora* iesniegt dokumentus prasījuma pamatošanai, kas atbilst A veidlapas 10. punktā minētajiem pierādījumiem, proti, aizdevuma līgumu, un prasījuma apmēra aprēķinam, lai tā varētu pārbaudīt, vai šajā līgumā ietvertie noteikumi nav negodīgi.
- 22 *Bondora* atteicās iesniegt minētos dokumentus, apgalvojot, pirmkārt, ka saskaņā ar *LEC* divdesmit trešā nobeiguma noteikuma 2. punktu gadījumā, ja tiek iesniegts pieteikums Eiropas maksājuma rīkojumam, nav jāiesniedz dokumenti prasījuma pamatošanai, un, otrkārt, ka Regulas Nr. 1896/2006 8. un 12. pantā nav minēts, ka būtu jāsniedz dokumenti, lai varētu tikt izdots Eiropas maksājuma rīkojums.
- 23 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šāda tiesiskā regulējuma interpretācija, kas minēta iepriekšējā punktā, var radīt sarežģījumus gadījumā, ja prasījums, kura summa tiek pieprasīta, būtu pamatots ar līgumu, kurš noslēgts ar patērētāju. Proti, kreditore sabiedrība pieteikumam Eiropas maksājuma rīkojumam nepievieno dokumentāciju, kas ir vajadzīga, lai saskaņā ar *LEC* 815. panta 4. punktu izvērtētu noteikuma, kurš ir prasījuma pamatā vai kurā ir noteikta maksājama summa, iespējamo negodīgumu. Tomēr šī tiesa uzsver, ka ar *LEC* 815. panta 4. punktu, redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem, Spānijas tiesībās tika transponēta Tiesas judikatūra par Direktīvu 93/13 un it īpaši 2012. gada 14. jūnija spriedums *Banco Español de Crédito* (C-618/10, EU:C:2012:349), kā arī 2016. gada 21. aprīļa spriedums *Radlinger* un *Radlingerová* (C-377/14, EU:C:2016:283), lai Spānijas tiesas varētu pēc savas ierosmes pārbaudīt iespējami negodīgo raksturu to līgumu noteikumiem, no kuriem izriet parādi.
- 24 Šādos apstākļos *Juzgado de Primera Instancia nº11 de Vigo* (Vigo pirmās instances tiesa Nr. 11, Spānija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas 93/13 7. panta 1. punkts un judikatūra, kurā tas ir interpretēts, ir jāinterpretē tādējādi, ka [šai tiesību normai] pretrunā ir tāda valsts tiesību norma kā [*LEC*] divdesmit trešais nobeiguma noteikums, kurā ir noteikts, ka pieteikumam Eiropas maksājuma rīkojumam nav jāpievieno dokumentācija un attiecīgā gadījumā tā netiks pieņemta?
- 2) Vai Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka minētā tiesību norma neliedz tiesai pieprasīt kredītiestādei iesniegt dokumentāciju, uz kuru ir balstīts tās prasījums, kas izriet no uzņēmēja ar patērētāju noslēgtā patēriņa kredītlīguma, ja tā uzskata, ka ir jāveic dokumenta pārbaude, lai izvērtētu negodīgu noteikumu iespējamu esamību līgumslēdzēju pušu noslēgtajā līgumā, un tādējādi ir jāizpilda [Direktīvā 93/13] un judikatūrā, kurā tā ir interpretēta, noteiktais?”

Lieta C-494/18

- 25 *Bondora* noslēdza aizdevuma līgumu ar XY par summu 1818,66 EUR. 2018. gada 17. maijā *Bondora* iesniedzējtiesā iesniedza pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam pret nupat minēto.
- 26 Regulas Nr. 1896/2006 I pielikumā ietvertajā A standarta veidlapā *Bondora* norādīja, ka XY ir patērētājs un ka tās rīcībā ir aizdevuma līgums, uz kuru ir balstīts šāds pieteikums un prasījuma summas noteikšana.

- 27 Tiklīdz tika konstatēts, ka viena no pusēm ir patērētājs, iesniedzējtiesa lūdza *Bondora* aizpildīt šīs A veidlapas 11. punktu “Papildu konstatējumi un papildu informācija”, precizējot prasījuma sadalījumu, kā arī norādot līguma noteikumus, kas pamato prasījumu.
- 28 *Bondora* atteicās sniegt šo informāciju, apgalvojot, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punktu tai neesot pienākuma iesniegt vairāk pierādījumu, lai pamatotu savu prasījumu. Proti, saskaņā ar *LEC* divdesmit trešā nobeiguma noteikuma 2. punktu Eiropas maksājuma rīkojuma pieteikuma gadījumā nepastāv pienākums iesniegt dokumentus, kas pamato prasījumu. Turklāt šī sabiedrība arī norādīja, ka citas tiesas jau ir pieņēmušas līdzīgus pieteikumus rīkojumam, neprasot tai izpildīt citas prasības.
- 29 Iesniedzējtiesa šaubās par Regulas Nr. 1896/2006 interpretāciju, ņemot vērā patērētāju aizsardzības prasību un Tiesas judikatūru. Tā uzskata, ka Eiropas maksājuma rīkojuma izdošana, pēc savas ierosmes nepārbaudot, vai pastāv negodīgi noteikumi, varētu pārkāpt patērētāju aizsardzības prasību, kas paredzēta Hartas 38. pantā, lasot to kopsakarā ar LES 6. panta 1. punktu.
- 30 Turklāt, šīs tiesas ieskatā, Hartas 38. pantam, LES 6. panta 1. punktam, kā arī Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktam un 7. panta 1. punktam nav pretrunā tāda valsts tiesību norma kā *LEC* divdesmit trešā nobeiguma noteikuma 2. punkts, ciktāl tas ļauj tiesai iepazīties ar līguma papildu noteikumu saturu, lai varētu pēc savas ierosmes veikt pārbaudi par iespējami negodīgiem noteikumiem.
- 31 Turpretī tā uzskata, ka tad, ja Regulas Nr. 1896/2006 interpretācija pieļautu to, ka tiktu liegts prasīt papildu paskaidrojumus, lai pārbaudītu, vai tikuši piemēroti negodīgi noteikumi, minētā regula nebūtu spēkā, jo būtu pretrunā LES 6. panta 1. punktam un Hartas 38. pantam.
- 32 Šādos apstākļos *Juzgado de Primera Instancia nº 20 de Barcelona* (Barselonas pirmās instances tiesa Nr. 20, Spānija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai ar Hartas 38. pantu, [LES] 6. panta 1. punktu, kā arī ar Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktu un 7. panta 1. punktu ir saderīga tāda valsts tiesību norma kā [*LEC*] divdesmit trešā nobeiguma noteikuma [2]. punkts, ar ko nav atļauts ne iesniegt, ne lūgt iesniegt līgumu, nedz arī sniegt sīkāku informāciju par prasījuma apmēru, lai arī pieteikums par prasījuma piedziņu ir iesniegts pret patērētāju, un lai arī ir norādes, ka, iespējams, tiek pieprasītas summas uz negodīgu noteikumu pamata?
- 2) Vai ar Regulas Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru, 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu pret patērētāju iesniegtajos pieteikumos drīkst prasīt, lai pieteikuma iesniedzējs [Regulas Nr. 1896/2006 I pielikumā esošās] A standarta veidlapas 11. punktā norāda sīkāku informāciju par piedzenamo parādu? Tāpat, vai saskaņā ar minēto normu drīkst prasīt šajā 11. punktā iekopēt līguma noteikumus, kuri pamato pret patērētāju izvirzītos prasījumus un kuri neattiecas tikai uz līguma galveno priekšmetu, lai vērtētu šo noteikumu negodīgumu?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noraidoša, lai Tiesa norāda, vai saskaņā ar pašreizējo Regulas Nr. 1896/2006 redakciju pirms Eiropas maksājuma rīkojuma izdošanas tiesa drīkst pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai ar patērētāju noslēgtajā līgumā ir piemēroti negodīgi noteikumi, un, ja tā, atbilstoši kādai tiesību normai to drīkst veikt?
- 4) Gadījumā, ja saskaņā ar pašreizējo Regulas Nr. 1896/2006 redakciju [tiesa] pirms Eiropas maksājuma rīkojuma izdošanas nedrīkst pēc savas ierosmes veikt pārbaudi attiecībā uz negodīgu noteikumu esamību, Tiesai tiek lūgts lemt par minētās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Hartas 38. pantu un [LES] 6. panta 1. punktu.”

Tiesvedība Tiesā

- 33 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 6. septembra lēmumu un Tiesas 2019. gada 18. jūnija lēmumu lietas C-453/18 un C-494/18 tika apvienotas.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu lietās C-453/18 un C-494/18, kā arī trešo jautājumu lietā C-494/18

- 34 Ar pirmo un otro jautājumu lietās C-453/18 un C-494/18, kā arī trešo jautājumu lietā C-494/18 iesniedzējtiesas būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkts, kā arī Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, kā tos interpretējusi Tiesa un aplūkojot tos kopsakarā ar Hartas 38. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem “tiesai” minētās regulas izpratnē, kurā notiek Eiropas maksājuma rīkojuma procedūra, ir atļauts pieprasīt no kreditora papildu informāciju par līguma noteikumiem, kas izvirzīti attiecīgā prasījuma atbalstam, lai pēc savas ierosmes veiktu šo noteikumu iespējami negodīgā rakstura pārbaudi, un līdz ar to – tādējādi, ka tiem ir pretrunā valsts tiesību akti, kuros šim nolūkam iesniegtie papildu dokumenti tiek atzīti par nepieņemamiem.
- 35 Ievadam jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1896/2006 2. panta 1. punktu šī regula ir piemērojama pārrobežu lietās. Saskaņā ar minētās regulas 3. panta 1. punktu par pārrobežu lietām ir runa, ja vismaz vienai iesaistītajai pusei domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā ir tiesa, kas uzsākusi tiesvedību lietā. Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā nodotajiem lietas materiāliem izriet, ka *Bondora* ir sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Igaunijā, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesām. Līdz ar to Regula Nr. 1896/2006 ir piemērojama.
- 36 Pirmām kārtām, ir jānorāda, kā izriet no Regulas Nr. 1896/2006 1. panta, lasot to kopsakarā ar minētās regulas 9. un 29. apsvērumu, – ka tās mērķis ir vienkāršot, paātrināt un samazināt tiesāšanās izdevumus pārrobežu lietās attiecībā uz neapstrīdētiem finanšu prasījumiem, izveidojot Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru.
- 37 Tieši tāpēc, lai garantētu ātruma un vienveidības mērķa sasniegšanu minētajā maksājuma rīkojuma procedūrā, pieteikums rīkojuma izdošanai tiek iesniegts, izmantojot A standarta veidlapu, kas iekļauta Regulas Nr. 1896/2006 I pielikumā, atbilstoši šīs regulas 7. pantam, kura 2. punktā ir uzskaitīti elementi, kas šajā pieteikumā ir jānorāda. Konkrēti, Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktā ir paredzēts, ka pieteikumā rīkojuma izdošanai norāda prasības iesniegšanas iemeslu, tostarp to apstākļu aprakstu, kas ir prasījuma pamatā, un, vajadzības gadījumā, prasītos procentus, kā arī to pierādījumu aprakstu, kas pamato prasījumu.
- 38 Saskaņā ar šīs pašas regulas 8. pantu tiesa, kurā iesniegts pieteikums izdot rīkojumu, pēc iespējas ātrāk un pamatojoties uz minēto A standarta veidlapu, pārbauda, vai tostarp Regulas Nr. 1896/2006 7. pantā noteiktās prasības ir izpildītas un vai pieteikums šķiet pamatots. Ja tas tā ir, tā izdod Eiropas maksājuma rīkojumu atbilstoši minētās regulas 12. pantam. Ja 7. panta prasības nav izpildītas, tad atbilstoši Regulas Nr. 1896/2006 9. panta 1. punktam tai ir jāļauj pieteikuma iesniedzējam papildināt vai labot pieteikumu, izmantojot II pielikumā esošo B standarta veidlapu.
- 39 Otrām kārtām, ir jānosaka, vai šādas Eiropas maksājuma rīkojuma procedūras ietvaros tiesai, kurai iesniegts šāds pieteikums par rīkojuma izdošanu, ir jāizpilda prasības, kas paredzētas Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktā un 7. panta 1. punktā, kā tos ir interpretējusi Tiesa, lasot tos kopsakarā ar Hartas 38. pantu.

- 40 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka ar Direktīvu 93/13 ieviestā aizsardzības sistēma ir balstīta uz ideju, ka patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju atrodas nelabvēlīgākā situācijā attiecībā uz iespēju risināt sarunas par darījuma noslēgšanu un tā rīcībā ir mazāks informācijas daudzums, kas nozīmē, ka patērētājs piekrīt pārdevēja vai piegādātāja iepriekš izstrādātajiem noteikumiem bez iespējas īstenot savu ietekmi uz to saturu (spriedums, 2014. gada 27. februāris, *Pohotovost', C-470/12*, EU:C:2014:101, 39. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt Hartas 38. pantā ir noteikts, ka Savienības politika nodrošina augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni. Šī prasība attiecas arī uz Direktīvas 93/13 īstenošanu (spriedums, 2014. gada 27. februāris, *Pohotovost', C-470/12*, EU:C:2014:101, 52. punkts).
- 41 Otrkārt, saskaņā ar Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktu dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši to valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam.
- 42 Treškārt, ņemot vērā sabiedrības interešu, ko veido patērētāju aizsardzība, raksturu un nozīmi, Direktīvā 93/13, kā izriet no tās 7. panta 1. punkta, lasot to kopā ar tās divdesmit ceturto apsvērumu, dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt adekvātus un efektīvus līdzekļus, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos (spriedums, 2018. gada 13. septembris, *Profi Credit Polska, C-176/17*, EU:C:2018:711, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Proti, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts tiesai pēc savas ierosmes ir jānovērtē Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā ietilpstoša līguma noteikuma negodīgais raksturs un, to veicot, ir jāizlīdzina starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju pastāvošā nelīdzsvarotība, ar nosacījumu, ka tās rīcībā ir vajadzīgais juridiskais un faktiskais pamatojums (spriedumi, 2009. gada 4. jūnijs, *Pannon GSM, C-243/08*, EU:C:2009:350, 32. punkts, un 2018. gada 13. septembris, *Profi Credit Polska, C-176/17*, EU:C:2018:711, 42. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 44 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka valsts maksājuma rīkojuma procedūru sakarā Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ir atļauts izdot maksājuma rīkojumu, ja tiesai, kurā ir iesniegts pieteikums par maksājuma rīkojuma izdošanu, nav pilnvaru pārbaudīt līguma noteikumu iespējamo negodīgo raksturu tāpēc, ka tiesību celt iebildumus pret šādu rīkojumu izmantošanas noteikumi neļauj nodrošināt tādu tiesību ievērošanu, ko patērētājs iegūst no šīs direktīvas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. septembris, *Profi Credit Polska, C-176/17*, EU:C:2018:711, 71. punkts, un rīkojumu, 2018. gada 28. novembris, *PKO Bank Polski, C-632/17*, EU:C:2018:963, 49. punkts).
- 45 Tādējādi Tiesa noteica, ka tiesai, kurā iesniegts pieteikums par maksājuma rīkojuma izdošanu, ir jānoskaidro, vai valsts tiesībās paredzētie iebildumu procedūras noteikumi nerada ievērojamu risku, ka attiecīgie patērētāji necels vajadzīgos iebildumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. septembris, *Profi Credit Polska, C-176/17*, EU:C:2018:711, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Šīs prasības ir jāizpilda arī tad, kad "tiesa" Regulas Nr. 1896/2006 izpratnē saņem pieteikumu Eiropas maksājuma rīkojumam minētās regulas izpratnē.
- 47 Līdz ar to ir jānosaka, vai Regula Nr. 1896/2006 ļauj tiesai, kurā iesniegts pieteikums Eiropas maksājuma rīkojumam, nolūkā pēc savas ierosmes izvērtēt līguma noteikumu iespējamo negodīgumu atbilstoši prasībām, kas izriet no Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkta un 7. panta 1. punkta, lūgt kreditoram iesniegt papildu informāciju par sava prasījuma pamatojumam minētajiem noteikumiem.
- 48 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka, lai arī Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punktā ir izsmēloši regulētas visas prasības, kurām ir jāatbilst pieteikumam par Eiropas maksājuma rīkojuma izdošanu (spriedums, 2012. gada 13. decembris, *Szyrocka, C-215/11*, EU:C:2012:794, 32. punkts), tomēr atbilstoši minētās regulas 7. panta 1. punktam pieteikuma iesniedzējam arī ir jāizmanto A standarta veidlapa, kas

iekļauta šīs regulas I pielikumā, lai iesniegtu šādu pieteikumu. Tomēr, pirmkārt, no A standarta veidlapas 10. punkta izriet, ka pieteikuma iesniedzējam ir iespēja norādīt un aprakstīt pieejamo pierādījumu veidu, tostarp dokumentāros pierādījumus, un, otrkārt, no šīs veidlapas 11. punkta izriet, ka minētās veidlapas iepriekšējā punktā tieši prasīto informāciju ir iespējams papildināt un tādējādi ar to ir atļauts iesniegt papildu informāciju par noteikumiem, kas norādīti prasījuma pamatojumam, tostarp iesniedzot pilnu līgumu vai tā kopiju.

- 49 Turklāt Regulas Nr. 1896/2006 9. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tiesa, kurā ir iesniegts minētais pieteikums, ir tiesīga pieprasīt kreditoram, izmantojot šīs regulas II pielikumā esošo B standarta veidlapu, papildināt vai labot informāciju, kas iesniegta, pamatojoties uz Regulas Nr. 1896/2006 7. pantu.
- 50 No minētā izriet, ka tiesai, kurai iesniegts pieteikums, atbilstoši Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 1. punktam un 9. panta 1. punktam ir jāvar pieprasīt, lai kreditors sniedz papildu informāciju par noteikumiem, kas minēti viņa prasījuma pamatojumam, piemēram, iesniedzot pilnu līgumu vai tā kopiju, lai šī tiesa varētu izvērtēt šādu noteikumu iespējamo negodīgumu atbilstoši Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktam un 7. panta 1. punktam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 6. septembris, *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, 44. un 50. punkts).
- 51 Atšķirīga Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkta interpretācija varētu ļaut kreditoriem apiet no Direktīvas 93/13 un Hartas 38. panta izrietošās prasības.
- 52 Vēl ir jāuzsver, ka tas, ka valsts tiesa prasītājam pieprasa iesniegt tā pieteikuma pamatā esošā dokumenta vai dokumentu saturu, ir saistīts tikai ar atbilstošajiem pierādījumiem tiesvedībā, jo šāds lūgums ir vērstis tikai uz to, lai pārbaudītu prasības pieteikuma pamatu, un līdz ar to tas nav pretrunā dispozitivitātes principam (pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 7. novembris, *Profi Credit Polska*, C-419/18 un C-483/18, EU:C:2019:930, 68. punkts).
- 53 Līdz ar to Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktam, lasot tos kopsakarā ar Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktu un 7. panta 1. punktu, kā tos ir interpretējusi Tiesa un ņemot vērā Hartas 38. pantu, ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, kurā par nepieņemamiem ir atzīti papildu dokumenti, kas iesniegti papildus Regulas Nr. 1896/2006 I pielikumā norādītajai A standarta veidlapai, piemēram, attiecīgā līguma kopija.
- 54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu lietās C-453/18 un C-494/18, kā arī uz trešo jautājumu lietā C-494/18 ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1896/2006 7. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkts, kā arī Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, kā tos interpretējusi Tiesa un aplūkojot kopsakarā ar Hartas 38. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem “tiesai” minētās regulas izpratnē, kurā ir iesniegts pieteikums Eiropas maksājuma rīkojuma procedūrā, ir ļauts pieprasīt no kreditora papildu informāciju par līguma noteikumiem, kas minēti attiecīgā prasījuma pamatojumam, lai pēc savas ierosmes veiktu šo noteikumu iespējami negodīgā rakstura pārbaudi, un līdz ar to tiem ir pretrunā valsts tiesību akti, kuros šim nolūkam iesniegtie papildu dokumenti tiek atzīti par nepieņemamiem.

Par ceturto jautājumu lietā C-494/18

- 55 Ņemot vērā atbildes, kas sniegtas uz pirmo un otro jautājumu lietās C-453/18 un C-494/18, kā arī uz trešo jautājumu lietā C-494/18, atbilde uz šo ceturto jautājumu nav jāsniedz.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 56 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1896/2006 (2006. gada 12. decembris), ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru, 7. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkts, kā arī Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, kā tos interpretējusi Tiesa un aplūkojot kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem “tiesai” minētās regulas izpratnē, kurā ir iesniegts pieteikums Eiropas maksājuma rīkojuma procedūrā, ir ļauts pieprasīt no kreditora papildu informāciju par līguma noteikumiem, kas minēti attiecīgā prasījuma pamatojumam, lai pēc savas ierosmes veiktu šo noteikumu iespējami negodīgā rakstura pārbaudi, un līdz ar to tiem ir pretrunā valsts tiesību akti, kuros šim nolūkam iesniegtie papildu dokumenti tiek atzīti par nepieņemamiem.

[Paraksti]